

Energistyrelsen

Høringsnotat

Kontor/afdeling
FOR / LAN

Dato
26 januar 2021

J nr. 2019-90526

/ULO/JGE/JKZ

HØRINGSNOTAT

Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelse om borgerenergifællesskaber og forholdet mellem borgerenergifællesskaber og elhandelsvirksomheder og kollektive elforsyningsvirksomheder (Borgerenergifællesskabsbekendtgørelsen)

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringsvar blive gennemgået efterfulgt af Energistyrelsens bemærkninger for hvert emne. Bemærkningerne er markeret med kursiv. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringsvar, som kan ses på Høringsportalen.

Høringsvarene har berørt følgende emner:

1. Ejerskab af distributionsnet
2. Aftalebaseret deling og etablering som elhandelsvirksomhed
3. Regler om beslutningskompetence
4. Netvirksomhedernes pligt til samarbejde
5. Tarifiering af borgerenergifællesskaber.
6. Undtagelse til leveringspligten

Ad nr. 1: Ejerskab af distributionsnet

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Wind Denmark, Danmarks Almene Boliger, KL, TEKNIQ arbejdsgiverne, København Kommune og Dansk Fjernvarme fremfører alle argumenter for muligheden for ejerskab, leasing eller leje af net samt mulighed for direkte linjer.

Energistyrelsens bemærkninger: *Borgerenergifællesskabers adgang til at eje og leje net er behandlet i lovforslaget til ændring af lov om elforsyning.¹ Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at borgerenergifællesskaber, som følge af tre overordnede faktorer, ikke skal gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet. De tre faktorer er: 1) Det grundlæggende kollektivitetshensyn og hensynet til at undgå en samfundsøkonomisk ineffektiv udbygning med parallelle net i den nuværende model for udøvelse af netvirksomhed. 2) Administrative byrder og krav om teknisk og finansiell kapacitet for varetagelse af netvirksomhed samt krav om fornøden personel kapacitet og, krav om tredjepartsadgang. 3) Netvirksomheders eksisterende bevillinger. For uddybninger af de tre faktorer henvises til lovforslagets bemærkninger.²*

Direkte linjer reguleres ikke i borgerenergifællesskabsbekendtgørelsen. Ændringer i regelsættet om direkte elforsyningsnet ville i givet fald skulle ske på lovniveau og hører ikke hjemme i en bekendtgørelse, der primært finder anvendelse på én særlig aktør på elmarkedet.

Ad nr. 2: Aftalebaseret deling og etablering som elhandelsvirksomhed

iEnergi, Andel og Norlys udtrykker tilfredshed med, at borgerenergifællesskabers deling af elektricitet som udgangspunkt sker som aftalebaseret deling. Interessenterne udtrykker samtidigt tilfredshed med, at reguleringen af borgerenergifællesskaber ikke forskelsbehandler borgerenergifællesskaber i forhold til eksisterende markedsaktører.

Middelgrunden Vindmøllelaug anfører, at administrationsbyrden bør lettes for et borgerenergifællesskab, hvis det vælger at etablere sig som elhandelsvirksomhed, sådan at det generelt gøres mere attraktivt at danne borgerenergifællesskaber.

Københavns Kommune vurderer i den forbindelse, at det er ugunstigt, at borgerenergifællesskaber pålægges udgifter til en elhandler- og/eller aggregatorvirksomhed, hvis ikke borgerenergifællesskaberne selv opbygger professionelle kompetencer internt.

VESTAS og Norlys gør opmærksom på, at § 8, stk. 2, om at et borgerenergifællesskab skal etableres som elhandelsvirksomhed for at deltage direkte i elmarkedet, ikke virker overensstemmende med § 4, stk. 2, om at fysiske og juridiske personer, der træffer beslutninger på et borgerenergifællesskabs vegne ikke må deltage i omfattende kommercielle aktiviteter og have energisektoren som primært område for økonomisk aktivitet.

¹ Folketingstidende 2020-2021, Tillæg A, L 67, Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet, ensretning af udløbsdatoer for netbevillinger m.v.)

² Særligt de almindelige bemærkninger, afsnit 3.1.5.3.2. og de specielle bemærkninger til § 1, nr. 24.

Energistyrelsens bemærkninger: Det fremgår af lovforslaget til ændring af lov om elforsyning, at reguleringen af elmarkedet bygger på en række fundamentale principper i forhold til at sikre en klar rolle- og ansvarsfordeling. Dette indbefatter bl.a., at markedsaktører skal behandles ens, når de udfylder den samme rolle på elmarkedet. Derfor vurderer Energistyrelsen heller ikke, at det er befordrende for den grønne omstilling at give borgerenergifællesskaber særlige muligheder uden om de etablerede markedsprocesser.

Energistyrelsen vurderer, at reguleringen i borgerenergifællesskabsbekendtgørelsen generelt er forholdsmæssig afpasset og i overensstemmelse med elmarkedsdirektivet, der foreskriver, at borgerenergifællesskaber bør have mulighed for at agere på markedet på lige vilkår uden at forvride konkurrencen med de samme rettigheder og forpligtelser, som gælder for andre elektricitetsvirksomheder på markedet.

Bemærkningerne angående forholdet mellem § 8, stk. 2, og § 4, stk. 2, har givet anledning til, at der indføres en ny § 4, stk. 4, hvoraf det fremgår, at et borgerenergifællesskab kan etableres som elhandelsvirksomhed med det formål at foranstalte deling i borgerenergifællesskabet uanset reglerne i § 4, stk. 2 og 3. Dette fungerer dog som en undtagelse til udgangspunktet om aftalebaseret deling efter § 11, stk. 1. Borgerenergifællesskabers mulighed for at etablere sig som elhandelsvirksomhed sker for at imødekomme elmarkedsdirektivets krav om, at borgerenergifællesskaber skal have mulighed for at deltage direkte i alle elmarkeder.

Ad nr. 3: Regler om beslutningskompetence

Dansk Energi og iEnergi udtrykker tilfredshed med reglen i § 4, stk. 2, om at deltagere og kapitalejere i et borgerenergifællesskab ikke kan deltage i omfattende kommercielle aktiviteter og have energisektoren som primært område for økonomisk aktivitet. Tilfredsheden underbygges med, at det ikke bør være udsigten til profit, der udgør motivationen for at etablere et borgerenergifællesskab.

Energistyrelsens bemærkninger: Reglen i § 4, stk. 2, i høringsudkastet til borgerenergifællesskabsbekendtgørelsen er udformet på baggrund af præambelbetragtning 44 i elmarkedsdirektivet. Formålet med reglen er at sikre, at store kommercielle aktører i energisektoren ikke udøver ledelsesbeføjelser i et borgerenergifællesskab. I høringsudkastet havde bestemmelsen følgende ordlyd:

”Deltagere og kapitalejere i et borgerenergifællesskab og fysiske og juridiske personer, der træffer beslutninger på borgerenergiselskabets vegne kan ikke deltage i omfattende kommercielle aktiviteter og have energisektoren som primært område for økonomisk aktivitet.”

I høringsperioden har Energistyrelsens sammenholdt § 4, stk. 2, i borgerenergifællesskabsbekendtgørelsen med præambelbetragtning 44 i elmarkedsdirektivet og fundet, at § 4, stk. 2, mest hensigtsmæssigt kan opdeles i to bestemmelser. Desuden er reglen indholdsmæssigt præciseret til også at omfatte

ledelsesmedlemmer i virksomheder, der har energisektoren som primært område for økonomisk aktivitet. Endelig angives det, at deltagere og kapitalejere i et borgerenergifællesskab, der deltager i omfattende kommercielle aktiviteter og har energisektoren som primært område for økonomisk aktivitet, ikke må opnå bestemmende indflydelse i borgerenergifællesskabet.

Ad nr. 4: Netvirksomhedernes pligt til samarbejde

IEnergi mener, at det fremgår af § 13, stk. 1, at netvirksomheder skal give borgerenergifællesskaber særbehandling, fordi netvirksomhederne skal samarbejde med borgerenergifællesskaber om deling af elektricitet.

Dansk Energi og CERIUS og RADIUS mener, at det bør præciseres, hvilke konkrete opgaver, som netvirksomhederne skal hjælpe borgerenergifællesskaber med – uden at være i konkurrence med elhandelsvirksomheder eller andre kommercielle selskaber.

Forbrugerrådet Tænk foreslår at styrke effektiviteten af netvirksomhedernes pligt til at samarbejde med borgerenergifællesskaberne ved at indføje en tidsdimension og henviser til telesektorens regelsæts anvendelse af "uden unødigt ophold".

Københavns Kommune ønsker § 13, stk. 2, præciseret, således, at det fremgår af bestemmelsen, at compensationen skal svares for tiltag, der er iværksat efter § 13, stk. 1.

Energistyrelsens bemærkninger. *Det fremgår af elmarkedsdirektivets artikel 16 stk. 1 litra d), at relevante netvirksomheder skal samarbejde med borgerenergifællesskaber om at lette overførsel af elektricitet inden for borgerenergifællesskaber under forudsætning af rimelig compensation, som vurderet af den regulerende myndighed.*

Energistyrelsens forståelse af dette er, at det påhviler netvirksomheden at forholde sig til og samarbejde om konkrete anmodninger fra borgerenergifællesskabet med henblik på at lette deling af elektricitet i borgerenergifællesskabet. Forpligtelsen for netvirksomhederne i § 13, stk. 1, gennemføres direktivnært.

Bekendtgørelsen angiver ikke, hvilke konkrete anmodninger, der kan gøres efter § 13, stk. 1, fordi behovet må formodes at opstå hos borgerenergifællesskaberne i takt med udviklingen af disse. Anmodninger kan dog eksempelvis angå forhold om adgang til forbrugs-/måledata eller ønsker om visse ændringer til netinfrastrukturen eller særlige ønsker til installationer mv. Netvirksomhedernes forpligtelse til at samarbejde efter § 13, stk. 1, giver dog ikke automatisk et borgerenergifællesskab ret til at få imødekommet bestemte anmodninger, hvis opfyldelsen af anmodningen griber ind i netvirksomhedens rettigheder, herunder rettigheder som bevillingshaver. Samarbejde involverer i denne sammenhæng ikke spørgsmål om overtagelse eller leje af malere. Dette reguleres i reglerne om malere og måleransvar.

Hvis der er tale om konkrete tiltag, som netvirksomheden kan imødekomme, er der efter Energistyrelsens vurdering ikke tale om administrative opgaver, der giver en urimelig fordel for borgerenergifællesskaber, eller som er på bekostning af øvrige kunder. I denne

forbindelse bemærker Energistyrelsen i øvrigt, at Danmark, som medlemsstat, er forpligtet til at implementere artikel 16, stk. 1, litra d, i elmarkedsdirektivet.

Endelig har Københavns Kommunes forslag til præcisering af §13 stk. 2, bevirket, at der indsættes en henvisning til § 13, stk. 1, således at det klart fremgår, at netvirksomhedens krav om kompensation er forbundet med konkret iværksatte foranstaltninger efter § 13, stk. 1.

Nr. 5 Tarifiering af borgerenergifællesskaber

IEnergi, Cerius, Radius, Dansk Energi, Norlys mener, at §14 om tarifiering bør slettes. Der henvises til, at borgerenergifællesskaber ikke bør have en særlig gunstig behandling, og alle brugere, der giver anledning til besparelser for de kollektive elforsyningselskaber, bør tilgodeses over tariffen. Dansk Energi påpeger desuden, at tarifiering ikke bør særreguleres i bekendtgørelsen om borgerenergifællesskaber, men at alle tariffer bør følge de almindelige regler om omkostningsægthed, ikke-diskrimination mv. i el-forordningens artikel 18 og elforsyningslovens § 73. IEnergi, Dansk Energi og Norlys henviser til, at der i stedet bør ændres i elforsyningslovens § 73, ved at § 73, 3 pkt. ophæves, så den ikke afskærer geografisk differentierede tariffer.

DI anerkender, at det i bekendtgørelsen fremgår, at et borgerenergifællesskab kun bør have en tarifrabat, hvis de faktisk foranlediger en besparelse, og at en tarifrabat kommer an på en konkret vurdering, der ifølge lovforslaget skal baseres på en cost-benefit-analyse. DI finder dog, at bekendtgørelsen mangler muligheden for at pålægge en øget tarif, hvis cost-benefitanalysen viser meromkostninger (om end det formentlig sjældent vil være tilfældet).

Dansk Energi tilføjer, at hvis § 14 ikke udgår af bekendtgørelsen, bedes Energistyrelsen bekræfte i høringsnotatet, at den nye regel i § 14 ikke giver anledning til, at netvirksomhederne skal forskelsbehandle borgerenergifællesskaber i forhold til andre kunder eller aggregatorer, som vil kunne give anledning til de samme eventuelle fordele for nettet.

Cerius og Radius mener ikke kunderne skal behandles som én samlet enhed tarifieringsmæssigt – særligt ikke når de fysisk ikke er bag samme tilslutningspunkt i nettet, og tilføjer, at det fastholder borgerenergifællesskaber i en misforstået opfattelse af, at de har særrettigheder ift. alle andre kundegrupper ift. tarifiering.

N1 ser et modsætningsforhold mellem reglerne om deltagelse og exit i § 3 og muligheden for at løse kapacitetsproblemer i elnettet, hvilket kan udløse besparelser og give aktøren reducerede tariffer. N1 mener også, at der fra et kapacitetsperspektiv er et modsætningsforhold mellem bekendtgørelsens § 14 om reducerede tariffer og § 10 om manglende fysisk nærhed af medlemmerne. N1 mener, at de to modsætningsforhold gør, at potentialet set fra et netvirksomheds perspektiv alene ligger i, at borgerenergifællesskaber kan give en generel aktivering af forbrugere og producenter i forhold til flytning af forbrug og produktion. N1 er åben over for at kigge på, om der kan identificeres konkrete omkostningsfordele for borgerenergifællesskaber, som kan udmønte sig i tarifieringen af denne kundegruppe.

Dansk Energi mener ikke, der umiddelbart er harmoni mellem kravet om, at tarifieringen skal udarbejdes ud fra de kollektive elforsyningsvirksomheders vurdering af fordelene, som borgerenergifællesskaber måtte give anledning til, samtidig med at Energistyrelsens cost-benefit-analyse skal danne grundlag for tarifieringen.

Københavns Kommune lægger til grund, at det enkelte borgerenergifællesskab selvstændigt skal forhandle med det enkelte forsyningselskab om tarifpriser. Københavns Kommune mener, der mangler reelle rettigheder til at sikre fair forhold for borgerenergifællesskaber. Københavns Kommune foreslår endelig, at der i §10 indføres en række ændringer, der differentierer mellem 'lokale borgerenergifællesskaber' og 'distribuerede energifællesskaber'.

Dansk Fjernvarme fremfører, at borgerenergifællesskaber kun bør tariferes fsva. det aktuelle net, som anvendes til transport fra produktionsanlæg til forbrugssted ved samtidighed, dvs. borgerenergifællesskaber bør friholdes for betaling til andre net (transmission mv.), såfremt disse net ikke anvendes. Hvis der er offentlige forpligtelser som borgerenergifællesskaber bør bidrage til, bør omkostningerne hertil opkræves via abonnementsvilkår eller lignende, idet karakteren af den offentlige forpligtelse formentlig ikke er en variabel omkostning.

Energistyrelsens bemærkninger: *Det er fortsat Energistyrelsens vurdering, at borgerenergifællesskabers produktion og forbrug af elektricitet kan lede til fordele i netdriften for den relevante netvirksomhed. Sådanne fordele vil bl.a. kunne bestå i en mindre belastning af det samlede net eller dele af nettet som følge af samtidighed og indbyrdes nærhed mellem produktion og forbrug. I forbindelse med lovforslaget og bemærkningerne hertil, vurderede Energistyrelsen, at det af hensyn til korrekt implementering af elmarkedsdirektivets art. 16, stk. 1, litra e, herunder klarhed om borgerenergifællesskabets særlige rettigheder som retlig enhed, er nødvendigt ved bekendtgørelse at bestemme, at tarifieringen af borgerenergifællesskaber skal udarbejdes ud fra en vurdering om fordele og ulemper ved borgerenergifællesskabers brug af nettet.*

Lovforslagets § 9 medfører, at der bliver fastsat regler, der forpligter netvirksomhederne til at samarbejde med borgerenergifællesskaberne om at lette deres deling af elektricitet samt, inden for rammerne af elforsyningsloven, og forpligter netvirksomhederne til at arbejde for, at borgerenergifællesskaber opnår en tarifbetaling, der afspejler de omkostninger og eventuelle besparelser, som borgerenergifællesskabets produktion og forbrug bevirker på netdriften. Det fremgår i denne forbindelse af høringsnotatet til lovforslaget³, at borgerenergifællesskaber "hverken [skal] være underlagt bedre eller dårligere vilkår end andre markedsdeltagere, når distribuerede energiresourcer eventuelt giver anledning til regulering af supplerende kriterier eller principper. Andre kundegrupper, der giver anledning til samme besparelser, bør have adgang til den samme eller en tilsvarende tarif."

Som følge af den gældende § 73, stk. 1, vil tarifieringen af borgerenergifællesskaber skulle være den samme for flere borgerenergifællesskaber, hvis de er etableret inden for samme netområde. Der vil altså ikke som udgangspunkt kunne foretages prisdifferentiering på

³ Høringsnotatets afsnit 13.3 om virtuel afregning og tarifiering. Høringsnotatet ligger på Folketingets hjemmeside: <https://www.ft.dk/samling/20201/lovforslag/L67/bilag.htm>

baggrund af en geografisk afgrænsning. § 73, stk. 1, er dog ikke til hinder for, at indbyrdes nærhed mellem produktion og forbrug inden for et borgerenergifællesskab kan danne grundlag for tarifieringen af borgerenergifællesskabets deltagere og kapitalejere.

Energistyrelsen bemærker dog, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget⁴, at Klimaaftale for energi og industri mv. af 22. juni 2020 indeholder et aftalepunkt om fremtidig lovgivning om tariffer. Det bestemmes ved aftalen at der skal;

”indføres den nødvendige lovgivning, der muliggør indførelsen af et geografisk differentieret tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer for producenter på både distributions- og transmissionsniveau...”.

Energistyrelsen vurderer, at fremtidige ændringer i lov om elforsyning med betydning for § 73, stk. 1, 3. pkt., vil kunne bevirke, at borgerenergifællesskaber, når disse producerer elektricitet, vil kunne blive tariferet på baggrund af en geografisk afgrænsning. En sådan ændring af lov om elforsyning følger dog ikke af lovforslaget.

Cost-benefit analysen skal danne grundlag for vurderingen af tariffbetalinger for distribuerede energiresourcer, som bl.a. kan indgå i borgerenergifællesskaber. Den overordnede ramme for tarifieringen er fortsat de gældende principper i elforsyningslovens § 73, stk. 1, om rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser. Cost-benefit analysen ændrer ikke ved de nuværende roller i udviklingen af tarifmetoder.

Energistyrelsen understreger, at de eventuelle tariffordele, som et borgerenergifællesskab vil kunne opnå, eksempelvis på grund af samtidighed mellem produktion og forbrug, og indbyrdes nærhed mellem borgerenergifællesskabets deltagere eller kapitalejere, ikke skal forskelsbehandle borgerenergifællesskaber i forhold til andre systembrugere, herunder andre fællesskaber, hvis brug af nettet giver anledning til de samme fordele for netvirksomheden. Det vil i sidste ende vil være op til de kollektive elforsyningsvirksomheder at vurdere, hvorvidt indbyrdes nærhed og samtidighed af forbrug og produktion giver anledning til fordele, samt hvilken tarifmodel der mest hensigtsmæssigt afspejler eventuelle fordele over for nettets brugere, herunder dem der indgår i et borgerenergifællesskab.

Det enkelte borgerenergifællesskab skal ikke forhandle med den relevante netvirksomhed om tarifieringen. Tariffen vil være et produkt, der skal tilbydes alle borgerenergifællesskaber og andre systembrugere, herunder andre fællesskaber, der afstedkommer de samme fordele for netvirksomhedens drift af nettet.

Energistyrelsen bemærker endelig, at der vil kunne opstå situationer, hvor det at nogle deltagere eller kapitalejere i et borgerenergifællesskab ophører med at være deltagere eller kapitalejere bevirker, at borgerenergifællesskabet ikke længere lever op til kriterierne for tarifieringen. I sådanne situationer skal borgerenergifællesskabet ikke længere tilbydes et tarifprodukt, der er begrundet i bestemte fordele for netdriften, der ikke er relevante længere,

⁴ Se de almindelige bemærkninger, afsnit 3.1.5.3.3.

herunder eksempelvis samtidighed mellem produktion og forbrug, og indbyrdes nærhed mellem borgerenergifællesskabets deltagere eller kapitalejere.

Ad nr. 6 Undtagelse til leveringspligten

Dansk Energi mener, at bestemmelserne om leveringspligt bør slettes fra borgerenergifællesskabsbekendtgørelsen. I stedet bør der indføres regler om en ændret leveringspligt, hvor hver leverandør skal tilbyde mindst ét leveringspligtigt produkt i elleveringsbekendtgørelsen.

Norlys udtrykker forståelse for, at et borgerenergifællesskab ikke kan være underlagt leveringspligt, men mener ikke en undtagelse af leveringspligten er den rigtige løsning. I stedet burde leveringspligten i sig selv revurderes.

Forbrugerrådet Tænk støtter den valgte fremgangsmåde vedr. leveringspligten, der indebærer en fastholdelse af den generelle leveringspligt, kombineret med en helt specifik undtagelse for borgerenergifællesskaber.

Energistyrelsens bemærkninger: *Det fremgår af lovforslaget til ændring af lov om elforsyning, at den nuværende model for leveringspligt fastholdes. Der er ikke hjemmel i lov om elforsyning til at fastsætte regler om, at udgangspunktet om leveringspligt på alle elprisprodukter i et netområde til husholdningsforbrugere, skal ændres.*

I lovforslaget er det forudsat, at der skal reguleres en undtagelse til leveringspligten for elektricitet, der er produceret i et borgerenergifællesskab. Elprisprodukter skal undtages fra leveringspligten, når den elektricitet, der leveres på produktet alene er produceret på elproduktionsanlæg, der er ejet af borgerenergifællesskabet eller af deltagere eller kapitalejere i borgerenergifællesskabet.

Undtagelsen fra leveringspligten begrundes i, at et borgerenergifællesskab bør have en eksklusiv ret til at forbruge elektricitet, der er produceret på anlæg, der ejes af borgerenergifællesskabet eller dets deltagere eller kapitalejere. Når et borgerenergifællesskab har etableret i et anlæg til produktion af elektricitet, vil borgerenergifællesskabet i den forbindelse typisk have bundet sig til en investering. Desuden vil produktionskapaciteten på dette anlæg være begrænset. Den økonomiske binding, som investeringen udgør, og den begrænsede produktionskapacitet, bevirker, at et borgerenergifællesskab ikke bør forpligtes til at give alle husholdningsforbrugere ret til at aftage borgerenergifællesskabets produktion. En sådan forpligtelse ville i praksis udgøre en væsentlig barriere for etablering af borgerenergifællesskaber.